

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศกับการใช้ระบบสารสนเทศของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9

The Relation between Factors of Information System Management and Use of Administrator's Information Systems among Community Hospitals in Public Health Inspection Region 9

บุริศร์ จันทรเจริญ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
โรงพยาบาลวังจันทร์ จังหวัดระยอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารยา ประเสริฐชัย วท.ด. (สาขาวิจัยเพื่อการพัฒนาสุขภาพ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.พาณี สัตกะสิน Dr.PH (Public Health)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาล 2) ระดับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาล และ 3) ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9 ประชากรที่ศึกษา คือ คณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลชุมชนในพื้นที่เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9 โดยสุ่มตัวอย่างแบบเชิงช่วงชั้นอย่างไม่มีสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 263 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.79 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ระดับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) ปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดระบบสารสนเทศ คือ บุคลากรยังขาดทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการบันทึกข้อมูลและวิธีในการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนควรสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ปฏิบัติงานในด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศและการบริหารงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ

คำสำคัญ : ระบบสารสนเทศ/ผู้บริหาร/โรงพยาบาลชุมชน

Abstract

The objectives of this survey research were to study : 1) factors relating to the use of information system for hospital management; 2) level of the use information system for hospital management; and 3) problem of the information system management of the administrators among community hospitals in Public Health Inspection Region 9. The studied population was the administrative committees in Public Health Inspection Region 9. A total of 263 samples were studied by disproportional stratified random sampling. The tool used was a questionnaire with reliability value of 0.79. Data were statistically analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and Chi-square test.

The findings of this research were that: 1) all aspects of factors on information system management related the use of information system for hospital management with statistical significance at 0.05; 2) the use of information system were at moderate level; and 3) the most common problems confronted on information system management was personnel with inadequate of skills, knowledge, expertise in data recording and means of information utilization. The studied suggestion was that the administrators should support knowledge management by providing training for the relevant personnel in information and technology as well as emphasize on the importance of human resource management on information and technology and budget allocation for development of information and technology.

Keywords : Information system/Administrator/Community hospital

1. บทนำความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

โรงพยาบาลชุมชนเป็นสถานบริการด้านสุขภาพที่ให้บริการทั้งเชิงรุกและเชิงรับ มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำเครือข่ายบริการสุขภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดี ทั้งในระดับโรงพยาบาลชุมชนและในระดับเครือข่ายบริการสุขภาพ ดังนั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในระบบงานต่าง ๆ ของโรงพยาบาลชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการและประสิทธิภาพในการรักษาพยาบาล ระบบสารสนเทศได้ถูกนำมาใช้เพื่อการบริหารในการวางแผนและการตัดสินใจของโรงพยาบาลมากขึ้น (บุญชัย กิจสนธิโยธิน, 2554) โดยเฉพาะผู้บริหารของโรงพยาบาลชุมชนที่จำเป็นต้องใช้ระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพ ถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์ ตรงตามความต้องการในการบริหารโรงพยาบาลชุมชนและเครือข่ายบริการสุขภาพ และการตัดสินใจขององค์กร แต่ปัญหาในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในระบบงานดังกล่าวนั้น ประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ไม่มีบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีหรือคอมพิวเตอร์โดยตรง ปัญหาด้านการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงพยาบาล ปัญหาการพัฒนาทั้งด้านซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ เป็นต้น ส่งผลให้ไม่สามารถที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดีสำหรับผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนเนื่องจากบุคลากรที่ทำงานนี้ในปัจจุบันขาดความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง จึงสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศอะไรที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ระบบสารสนเทศของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาทรณสุขที่ 9 (ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด) ซึ่งผลการศึกษารังนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาทรณสุขที่ 9 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาการจัดการระบบการวางแผน และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในระบบงานโรงพยาบาลชุมชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาทรณสุขที่ 9

2.2 เพื่อศึกษาระดับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาด้านการจัดระบบสารสนเทศของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลผู้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลชุมชนในพื้นที่เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9 ซึ่งมี 4 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด เลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มเชิงชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วน (Disproportional stratified random sampling) ที่เลือกตัวอย่างตามขนาดของโรงพยาบาลชุมชน โดยเลือกตัวอย่างจากโรงพยาบาลชุมชนที่มีขนาดเตียงน้อยกว่า 90 เตียง จำนวน 29 แห่ง ๆ ละ 7 คน ได้ตัวอย่าง 203 คน และโรงพยาบาลชุมชนที่มีขนาดเตียงมากกว่า 90 เตียง จำนวน 6 แห่ง ๆ ละ 10 คน ได้ตัวอย่าง 60 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 263 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศและการใช้ระบบสารสนเทศของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วใช้เกณฑ์แปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.79

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและประสานงานกับผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศของแต่ละโรงพยาบาลในการเก็บข้อมูล โดยส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองในพื้นที่จังหวัดระยองและบางส่วนของจังหวัดชลบุรี ส่วนที่เหลือส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน

ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556 ได้รับแบบสอบถามที่ตอบกลับและสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 82

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลทั่วไป

การวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70 มีอายุเฉลี่ย 42 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 75.5 และเป็นพยาบาลวิชาชีพ ร้อยละ 30.6 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 61.1

4.2 ปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศของโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9

การวิจัยในครั้งนี้พบว่า ปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศของโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9 ของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านข้อมูลและสารสนเทศ ด้านฮาร์ดแวร์ ด้านซอฟต์แวร์ และด้านระบบเครือข่าย อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 30.35 ถึง 38.13) โดยด้านการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 38.13$) และด้านข้อมูลและสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 30.35$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนต่อปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศของโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9

ปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ	38.13	4.62	ปานกลาง
ด้านงบประมาณ	31.44	4.38	ปานกลาง
ด้านบุคลากร	35.84	4.37	ปานกลาง
ด้านข้อมูลและสารสนเทศ	30.35	4.31	ปานกลาง
ด้านฮาร์ดแวร์	33.68	4.92	ปานกลาง
ด้านซอฟต์แวร์	35.25	4.64	ปานกลาง
ด้านระบบเครือข่าย	36.95	4.86	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	34.51	3.57	ปานกลาง

4.3 การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชน

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีการใช้ระบบสารสนเทศในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหาร วางแผนงาน และการตัดสินใจสั่งการ

ด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ และด้านการรักษาพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 30.35 ถึง 38.13) โดยการใช้ระบบสารสนเทศด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 37.23$) และด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 31.15$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9

การใช้ระบบสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการใช้
ด้านการบริหาร วางแผนงาน การตัดสินใจสั่งการ	32.34	4.37	ปานกลาง
ด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน	31.15	4.21	ปานกลาง
ด้านวิชาการ	36.44	4.44	ปานกลาง
ด้านการรักษาพยาบาล	37.23	4.12	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	34.29	3.55	ปานกลาง

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชน

เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9 พบว่า ปัจจัยด้านการจัดระบบ

สารสนเทศในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านข้อมูลและสารสนเทศ ด้านฮาร์ดแวร์ ด้านซอฟต์แวร์ ด้านระบบเครือข่าย มีความสัมพันธ์กับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลของผู้บริหารในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชน จำแนกรายด้าน

ปัจจัยการจัดระบบ สารสนเทศ	การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาล							
	ด้านการบริหาร		ด้านการควบคุม		ด้านวิชาการ		ด้านการรักษา พยาบาล	
	วางแผนงาน		กำกับ ติดตาม					
	การตัดสินใจ		และประเมินผล					
	สั่งการ		การดำเนินงาน					
	χ^2	<i>p-value</i>	χ^2	<i>p-value</i>	χ^2	<i>p-value</i>	χ^2	<i>p-value</i>
ด้านการบริหารจัดการ	19.81	0.001*	13.03	0.011*	42.45	<0.001*	54.87	<0.001*
ด้านงบประมาณ	27.58	<0.001*	29.21	<0.001*	16.42	0.003*	9.57	0.048*
ด้านบุคลากร	23.51	<0.001*	27.78	<0.001*	43.79	<0.001*	25.26	<0.001*
ด้านข้อมูลและสารสนเทศ	34.80	<0.001*	64.15	<0.001*	21.42	<0.001*	22.83	<0.001*
ด้านฮาร์ดแวร์	43.46	<0.001*	32.72	<0.001*	52.21	<0.001*	36.66	<0.001*
ด้านซอฟต์แวร์	29.53	<0.001*	32.72	<0.001*	36.19	<0.001*	65.07	<0.001*
ด้านระบบเครือข่าย	29.00	<0.001*	29.00	<0.001*	118.96	<0.001*	59.90	<0.001*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.5 ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9 ที่พบมากที่สุด คือ ด้านบุคลากร ร้อยละ 28 รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ ร้อยละ 17.2 และด้านการบริหารจัดการ ร้อยละ 14 ตามลำดับ โดยพบว่า ปัญหาด้านบุคลากรที่พบมากที่สุด คือ บุคลากรผู้ใช้งานยังขาดทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการบันทึกข้อมูลและวิธีในการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ปัญหาด้านงบประมาณในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่พบ คือ งบประมาณไม่เพียงพอในการพัฒนางานระบบสารสนเทศให้ได้คุณภาพที่ดี และปัญหาด้านการบริหารจัดการที่พบ ได้แก่ ปัญหาความก้าวหน้า ความมั่นคงในอาชีพ แรงจูงใจในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในด้านคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ

5. อภิปรายผล

จากการวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงพยาบาลในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจวรรณ เสนาพาหมื่น (2551)

ที่พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีผลต่อประสิทธิภาพการส่งข้อมูลขอชุดเวชค่าบริการทางการแพทย์ของหน่วยบริการ ทำให้ได้รับงบประมาณมากขึ้น การบริหารจัดการระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับระบบสารสนเทศ และการศึกษาของสมพร คำมา (2552) พบว่า ผู้บริหารทางการแพทย์มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารในระดับมากทุกรายการคือ เพื่อการวางแผนด้านการบริหาร การตัดสินใจสั่งการ การควบคุมงานและประเมินผลการบริหารบุคลากรพยาบาล เช่นเดียวกันกับสุวิชา สังขพันธ์ (2554) ที่สรุปการศึกษาไว้ว่า ระบบสารสนเทศสามารถช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจช่วยในการบริหารจัดการของโรงพยาบาลและการศึกษาของธารรัตน์ สัญญะโม (2551) พบว่า ประเภทของข้อมูลสารสนเทศ การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ การใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ของโรงพยาบาล

การใช้ระบบสารสนเทศของผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของสุวิชา ชูยงค์ (2553) ที่พบว่า สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการที่ 12 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันกับการศึกษาของสมหวัง ทรัพย์อนันต์ (2549) ที่พบว่า การใช้ระบบสารสนเทศของบุคลากรโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่แตกต่างจากการศึกษาของสุนิษา อุนาภาค (2551) ที่พบว่า บุคลากรในโรงพยาบาลตำรวจมีความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากบุคลากรในโรงพยาบาลมีความสามารถและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการใช้งาน

ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดระบบสารสนเทศพบว่า มีปัญหาในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารจัดการระบบสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเยาวภา ยงยืน (2551) ที่พบว่า ปัญหาในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ ในด้านการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านฮาร์ดแวร์ และด้านการประสานงาน เช่นเดียวกันกับการศึกษาของกัลยา กาไวย์ (2552) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับระบบสารสนเทศโรงพยาบาล ได้แก่ การบริหารมีลำดับขั้นมาก บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนน้อย มีระบบการทำงานที่ซ้ำซ้อน คอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอ โปรแกรมยังไม่สอดคล้องกับองค์กร และการศึกษาของกัญญรัตน์ อ่อนศรี (2552) พบว่า ปัจจัยด้านปัญหาและอุปสรรคส่งผลกระทบต่อระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรโรงพยาบาลชุมชน ได้แก่ ปัจจัยปัญหาด้านซอฟต์แวร์ บุคลากร เครือข่าย และผู้ติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

6. ข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบว่า บุคลากรยังขาดทักษะ ความรู้ และความชำนาญ ในการจัดระบบสารสนเทศมากที่สุด รวมถึงแรงจูงใจในการทำงาน ดังนั้น ผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนจึงควรสนับสนุนการเพิ่มองค์ความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรในแต่ละระดับ เช่น การฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฟื้นฟูหรือทบทวนความรู้และทักษะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของระบบสารสนเทศที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนางาน และควรให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับระบบ

คอมพิวเตอร์และสารสนเทศในแต่ละหน่วยงาน ทั้งในเรื่องภาระงาน ความมั่นคงในงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ ค่าตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดกรอบอัตรากำลังที่เป็นตำแหน่งเฉพาะสำหรับผู้ปฏิบัติงานในด้านนี้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากส่วนกลาง เช่น กระทรวงสาธารณสุข หรือสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีความก้าวหน้าและมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา หากหน่วยงานใดไม่มีความพร้อมด้านงบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบก็อาจส่งผลให้คุณภาพของสารสนเทศไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2554). *กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กองสาธารณสุขภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข. (2542). *การบริหารงานสาธารณสุขภูมิภาค ฉบับปรับปรุง. (พิมพ์ครั้งที่ 6), นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข*.
- กัญญรัตน์ อ่อนศรี. (2553). "การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรโรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดสระบุรี". วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- กัลยา กาไวย์. (2552). "การวิเคราะห์สถานการณ์ความสอดคล้องของระบบสารสนเทศโรงพยาบาลกับโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่". วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถาวรรัตน์ ลัญญะโม. (2551). "ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านข้อมูลสารสนเทศกับความสำเร็จของการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ โรงพยาบาลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี". วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการสังคมและจัดการระบบสุขภาพ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชัย กิจสนาโยธิน. (2554). *เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล หน่วยที่ 7-8,13-14*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- เบญจวรรณ เสนาพาหมั่น. (2551). “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการส่งข้อมูลขอชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ของหน่วยบริการในเขตภาคเหนือของประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เยาวนา ยงยืน. (2551). “การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสุรินทร์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สมพร คำมา. (2552). “การพัฒนาระบบสารสนเทศในการบริหารบุคลากรกลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมหวัง ทรัพย์อนันต์. (2549). “การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศของโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดราชบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สุนัย อุณาภาค. (2551). “ความสามารถและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรโรงพยาบาลตำรวจ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวิชา ชูยิ่งศรี. (2553). “ปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการที่ 12 กระทรวงสาธารณสุข”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิชา สังขพันธุ์ และคนอื่น ๆ. (2554, มกราคม-เมษายน). “ปัญหาและความต้องการของการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูธร จังหวัดสุพรรณบุรี”. พุทธชินราชเวชสาร. 29(1): 69-77.

